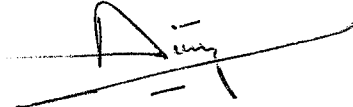

7/5609-13012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Zeki ÇAKAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için delaletlerinizi arz ederim. 15.01.2002

Dr. Azmi ATEŞ
İstanbul Milletvekili

SORULAR:

- 1- 08 Ocak 2002 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Melih GÖKÇEK'in -partiniz milletvekillerinden Sayın Prof. Dr. Ekrem PAKDEMİRLİ ile katıldığı, sizin de telefonla iştirak ettiğiniz doğalgaz fiyatları konulu bir televizyon programında- doğalgazın BOTAS'a maliyeti ile ilgili olarak ısrarlı soruları karşısında, "ticari sır" olduğu için cevap veremeyeceğinizi söylediniz. Buna karşılık, BOTAS'ın satış fiyatının mukayesesinin yapılabilmesi için, bir yorumda bulundunuz. Buna göre, "doğalgazın BOTAS'a maliyetini 100 birim olarak kabul edersek, biz bu maliyetin üzerine işletme ve finansman maliyeti olarak 16.9 birim, ayrıca 10 birim de kar koyarak veriyoruz" diye ifade ettiniz. Bu izahlarınız karşısında -EGO'ya satış fiyatı 126.9 birime bölündüğünde- 1000 metre küp doğalgazın BOTAS'a maliyeti yaklaşık 133 dolara tekabül ediyor. Katılımcılar ise, bu rakamın gerçekçi olmasının mümkün olmadığını ifade ettiler. Sayın Bakan şimdi size sormak istiyorum. "Ticari sırrı" gerekçe gösterip, bu şekilde konuşarak halkımızı yanıltmış olmuyor musunuz?
- 2- Edindiğim istihbari bilgilere dayanarak, ithal edilen doğalgazın paçal maliyeti 116 dolar/1000 metre küpe tekabül etmektedir. Rusya Federasyonu'ndan alınan doğalgazın maliyeti ise, 85 ila 100 dolar arasında seyretmektedir. Eğer bu bilgiler doğru ise, bu durumda BOTAS doğalgazı belediyelere, -mesela Aralık 2001'de EGO'ya 169 dolar olarak- çok yüksek fiyatla satmış olmuyor mu? Bu fiyatları makul seviyeye çekmeyi düşünmüyor musunuz?
- 3- Türkmenistan Cumhurbaşkanı Sayın Saparmurat NİYAZOV Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Melih GÖKÇEK'e 07 Ocak 2002 tarihinde gönderdiği cevabi mektupta "1000 metre küp doğalgazı Türkmenistan sınırında 45 dolara teslim

edebileceğini” ifade etmektedir. İşin uzmanlarıyla yaptığım görüşmelerde, “6 milyar metre küp/yıl kapasiteli taşıma boru hattının -finans, işletme vb...- 1000 metre küpünün Türkiye’ye teslim maliyetinin 45 doları bulabileceği” söylendi.

Bu durumda, Türkmenistan doğalgazının 1000 metre küpünün Türkiye’ye toplam maliyeti en fazla 90 doları bulmaktadır.

Bu değerlendirmelerin ışığı altında size sormak istiyorum:

Bugün doğalgazın ülkemize maliyeti çok yüksek değil midir?

Bu maliyeti düşürmek için ne gibi alternatifler geliştirmektesiniz?

- 4- Bugün, fahiş fiyatlarla satıldığı için doğalgaz tüketiminde önemli miktarda azalma başlamıştır. Bundan dolayı, tüketimin zamanla daha da azalacağı tahmin edilmektedir.

Bu durumda fiyatı makul seviyeye çekerek, tüketimi artırmak suretiyle hem vatandaşlarımızın ısınma ihtiyacı karşılanabilir, hem de fiyat düşürülmesinden dolayı doğabilecek kazançtaki azalma önlenabilir. Ayrıca, tüketimi artırarak, -“take or pay”, “al ya da öde” şeklindeki- alım garantili anlaşmalar gereğince, garanti edilen miktarın tüketilmemesi durumunda bile bedelinin ödenmesi yükümlülüğünden kurtularak doğalgaz maliyetinin azaltılmasının çok daha ekonomik ve insani olacağını düşünür müsünüz?

- 5- Bugün IMF ve Dünya Bankası mensuplarının ülkemizde parayla ilgili olarak her türlü bilgiye ulaştığı ve para yönetimine bütün boyutlarıyla -zaman zaman da onur kırıcı bir şekilde davranarak- hükmettiği bir ortamda, **bakanlığınıza ait bazı bilgilerin “ticari sır” gerekçe gösterilerek Denetim ve Yasama Mekanizmasının başı olan TBMM’nin üyelerinden esirgenmesini “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” düsturuyla bağdaştırabiliyor musunuz?**

2002.10.20